

Οι ανεκπλήρωτες υποσχέσεις και η απραξία για το αρδευτικό πρόβλημα της Θεσσαλίας

Από τον Κώστα Γκούμα, γεωπόνο

Μέρες που είναι, η αγωνία για την άρδευση των καλλιεργειών κυριαρχεί στον θεσσαλικό κάμπο. Στην σύντομη αυτή περίοδο εντείνονται οι προσπάθειες όλων των αρδευτών ώστε να προστατεύσουν τους κόπους μιας χρονιάς, να αποφύγουν ζημιές και να διατηρήσουν τις ελπίδες τους για αξιόλογη σοδειά.

Και επειδή πολύς θόρυβος γίνεται εδώ και δεκαετίες για το αρδευτικό πρόβλημα της Θεσσαλίας, κάνοντας μια αναδρομή σε παλιά δημοσιεύματα του τοπικού Τύπου, διαπιστώνει κανείς ότι ουσιαστικά η γενικότερη εικόνα δεν έχει ανατραπεί, παρά το γεγονός ότι τα τελευταία 10-15 χρόνια έγιναν αρκετές προσπάθειες (κυρίως από Νομαρχίες-Περιφέρεια) με την υλοποίηση κυρίως πεδινών ταμιευτήρων και έργων εξοικονόμησης νερού (υπογειώση αρδευτικών δικτύων).

Οι χιλιάδες γεωτρήσεις όμως εξακολουθούν να αποτελούν την κύρια πηγή προέλευσης αρδευτικού νερού και να παραμένουν η βάση για την κάλυψη των αρδευτικών αναγκών της Θεσσαλίας (πάνω από 70%) με τις γνωστές δυσμενείς - μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στους υπόγειους υδροφόρους και στο κόστος παραγωγής των καλλιεργειών. Ταυτόχρονα ο Πηνειός που κάθε χρόνο το καλοκαίρι ενισχύεται με νερά από τον Ταυρωπό και διασώζεται πρόσκαιρα, στην συνέχεια «στραγγίζεται» σε όλο το μήκος του από τους Θεσσαλούς αρδευτές, ενώ τα «πρόχειρα φράγματα» που κατασκευάζονται (και γκρεμίζονται τον Σεπτέμβριο) με δαπάνη εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ κάθε χρόνο, διακόπτουν την συνεχή ροή του ποταμού, καταστρέφουν την όποια ζωή υπάρχει και το επιβαρύνουν περιβαλλοντικά.

Πολλά τα σχέδια για περισσότερο νερό, πολλές οι εξαγγελίες και υποσχέσεις από κυβερνήσεις ή κυβερνητικά σχήματα, αλλά τελικά ο μακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός και η σταδιακή επίλυση του σοβαρού αυτού προβλήματος της Θεσσαλίας, εξακολουθεί να είναι ζητούμενο.

Στις σκέψεις αυτές μας οδήγησε και η πρόσφατη έδση στα τοπικά ΜΜΕ για συνάντηση που έγινε στην

Αθήνα, ανάμεσα στον αρμόδιο υπουργό κ. Β. Αποστόλου και τους Θεσσαλούς εκπροσώπους Γ. Κωτσό, πρόεδρο της ΠΕΔ Θεσσαλίας, δήμαρχο Μουζακίου και Ι. Καλλέ, πρόεδρο της ΕΘΕΜ.

Με το υπόμνημα που υπέβαλλαν οι Θεσσαλοί παράγοντες, ουσιαστικά απενθύμισαν στον Υπουργό ότι το μοντέλο που για πάνω από μισό αιώνα ακολουθούμε, έχει ουσιαστικά τελειώσει και ότι από δω και πέρα θα καταμετρούμε πλέον σημαντικές ζημιές από την εφαρμοζόμενη πολιτική, ιδιαίτερα στο περιβάλλον, που κανείς δεν μπορεί και δεν πρέπει να αγνοεί. Παράλληλα τονίστηκε ότι η μόνη λύση είναι η σύνθεση απόψεων που δίνεται ως κατεύθυνση και στα Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων του 2014, δηλαδή η μέγιστη δυνατή συγκέντρωση υδατικών πόρων με ταμιευτήρες στα ημιορεινά εντός της λεκάνης του Πηνειού, συν η κατά περίπτωση συμπληρωματική ποσότητα νερού που θα μεταφέρεται από τον ταμιευτήρα Συκιάς (ένα ημιτελές έργο επί του Άνω Αχελώου), ποσότητα που με τα σημερινά δεδομένα εκτιμάται στα 250 εκατ. κυβικά μέτρα ετησίως.

Ουσιαστικά οι λύσεις έχουν από καιρό προσδιορισθεί, σημαντικές δαπάνες προς την κατεύθυνση υλοποίησης του σχεδίου έχουν πραγματοποιηθεί, αλλά για να ολοκληρωθεί και να αποδώσει, θα πρέπει με επιμονή και συνέπεια να συνεχισθεί η προσπάθεια αυτή.

Από το προαναφερθέν υπόμνημα επίσης, ξεχωρίζουμε την πρόταση που διατύπωσαν οι Θεσσαλοί παράγοντες στον υπουργό (το κόμμα του οποίου ως γνωστό αντιτίθεται στη μεταφορά νερού από τον Αχελώο), ότι δηλαδή θα πρέπει να εργασθεί - στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης - στην κατεύθυνση έργων συγκέντρωσης των χειμερινών απορροών εντός της λεκάνης Πηνειού. Ο σχεδιασμός αυτός άλλωστε, έτσι και αλλιώς περιλαμβάνεται στην οριστική λύση του αρδευτικού (και όχι μόνο) της Θεσσαλίας, άσχετα εάν υπάρχει διαφωνία ως προς το σκέλος της μεταφοράς νερού από τον Αχελώο.

Ανατρέχοντας μάλιστα στα πρακτικά της Βουλής, αλλά και σε διάφορα δημοσιεύματα με δηλώσεις στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ, διαπιστώνουμε πως η ιδέα αξιοποίησης των υδάτων της λεκάνης Πηνειού (αυτή και μόνο αυτή), αποτέλεσε την βάση των όποιων προτάσεων τους για εξεύρεση υδατικών πόρων στο αρδευτικό.

Ήρθε λοιπόν η ώρα να εργασθούν και να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που ανέλαβαν.

Εμείς πάντως, παρακολουθώντας στενά το θέμα, διαπιστώνουμε ότι 19 μήνες στην εξουσία η κυβέρνηση αυτή, ακόμη δεν έχει δώσει δείγματα γραφής. Ίσως στον ΣΥΡΙΖΑ, αφού βρέθηκαν στην εξουσία και «μπλόκαραν» τα έργα Αχελώου, νομίζουν ότι «καθάρισαν» ως προς τις υποχρεώσεις στο θεσσαλικό κάμπο. Δυστυχώς όμως τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά. Η κυβέρνηση οφείλει κατά την άποψή μας να κινηθεί εντατικά στον σχεδιασμό έργων και δράσεων στην λεκάνη Πηνειού (έτσι ώστε να βρεθεί έτοιμη να αξιοποιήσει όποιες χρηματοδοτήσεις προκύψουν στο μέλλον), Αλλά και να αναλάβει πρωτοβουλίες σε θεσμικά θέματα - που δεν απαιτούν οικονομική επιβάρυνση - όπως το σοβαρό ζήτημα της δημιουργίας ενός ενιαίου φορέα διαχείρισης με εκτελεστικές αρμοδιότητες και συμμετοχή των χρηστών (αυτοδιοίκηση-ύδρευση, αγρότες, ενέργεια, βιομηχανία, κ.λ.π.), πάγιο αίτημα για πολλά χρόνια όλων των φορέων της Θεσσαλίας. Αυτή τη στιγμή και χρήματα να διέθετε, δυστυχώς πάσχει από σχέδιο και μελέτες, αφού η ωρίμανση προτάσεων και μελετών για τα έργα δεν γίνεται με παλιές διακηρύξεις, ούτε με ξαναζεσταμένους υποσχέσεις. Και η αίσθηση που έχουμε είναι ότι ούτε η κυβέρνηση ούτε τα τοπικά κυβερνητικά στελέχη, βουλευτές κ.λ.π. έχουν συνειδητοποιήσει τους κινδύνους από την απραξία τους στο αρδευτικό και στην σύγχρονη διαχείριση των υδατικών πόρων. Μακάρι να διαψευσθούμε.